

UNIVERSITETET I BERGEN

Forskningsmiljø, -kultur og -etikk

Dag Rune Olsen
Rektor

UNIVERSITETET I BERGEN

- 3 % følt seg presset til å til å delta i tvilsomme situasjoner for fremstilling av forskningsresultater
- 32 % har blitt presset eller er usikre på om de har blitt presset inn i en situasjon som de opplevde som forskningsetisk problematisk

NIFU

Forskerforum

Tre ferske doktorer på vei til en doktorpromosjon ved Universitetet i Bergen, der de som har fullført sine doktorgrader skal få utlevert sine diplomer. De som er avbrytning ting med denne saken å gjøre. Arkivfoto: Thor-Bredres

Stipendiater føler seg presset til å jukse

Av Jørgen Svarstad
Publisert 13. juni 2017

– Det er veldig alvorlig, sier stipendiatrepresentant Sofie A. E. Høgestøl. Har du opplevd press for å delta i forskningsetisk tvilsomme situasjoner? I en ny undersøkelse om ph.d.-kandidaters arbeidsforhold spurte forskningsinstituttet NIFU de som skriver doktorgrad om akkurat dette.

Og selv om det ikke gjelder mange, er det noen som opplever at de har blitt presset til å gjøre tvilsomme ting. Tre prosent bekreftet for eksempel at de hadde følt seg presset til å til å delta i tvilsomme situasjoner når det gjaldt fremstilling av forskningsresultater, mens tre prosent var usikre på om de hadde opplevd det. Undersøkelsen tar for seg i overkant av 8300 ph.d.-

RINO

Positivt

- Fagfolket ser forfalskning, fabrikering og plagiat som svært problematisk.
- Jo værre hendelser det er snakk om, jo færre er det av de.

Forbedringspunkter

- Et flertall rapporterer manglende eller svært lite etikkopplæring
- Det er lite kunnskap om prosedyrer man skal følge når noe mistenkelig oppdages.

- CUDOS-verdiene 1942
- Avsløringer av forskningsfusks viser at systemet fungerer
- Sammenheng kvalitet og etikk
- Trenger ikke forskningspoliti, men...

MORGENBLADET

Fusk og forskningskultur

Dagens forskningssystem vektlegger konkurranse og prestisje mer enn redelighet. Denne ubalansen bidrar til mer forskerfusk.

Forskningsetikk: 2006 har vært preget av flere forskningskandaler som har brakt det internasjonale forskningsmiljøet i en tiltvungen, skrive kronikkforfatterne. Bildet viser den koreanske forskeren Hwang Woo-Suk som ble avslørt som juksemalari tidligere i år. Foto: Afp Photo/Won Dai-yeon

Dag Rune Olsen og Øyvind S. Bruland, Rikshospitalet-Radiumhospitalet HF

Da året 2005 ebbet ut, hadde det vitenskapelige samfunn lagt bak seg FN's internasjonale fysikkår 1955 et år hvor Albert Einstein ble hyllet som selve symbolet på vitenskapens genuine karakter. Fysikkens betydning for vår samfunns- og kulturutvikling ble solid understreket, men fremfor alt innebar dette året en markering av vitenskapens rolle i samfunnet og de verdier forskningen er tuftet på.

Innledningen av året 2006 ble like nedslående og dramatisk for det internasjonale

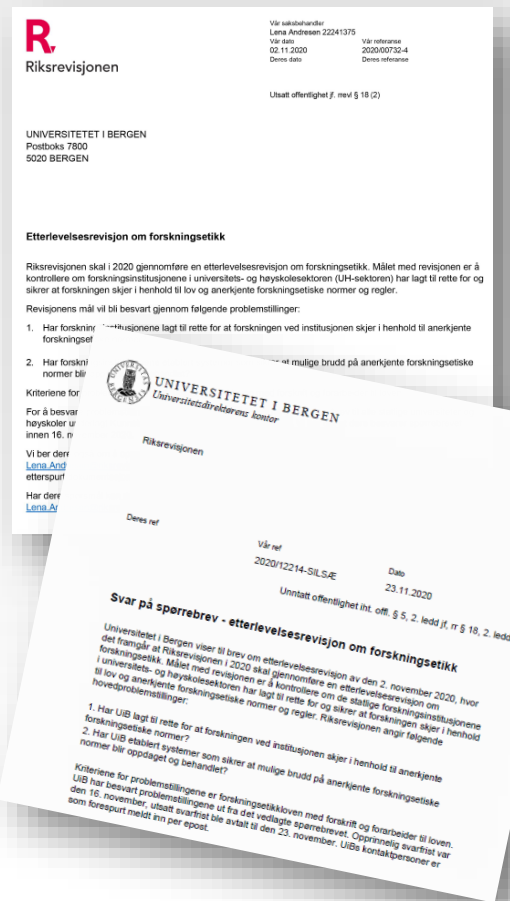
Riksrevisjonens rolle 1/2

- Ser oss i kortene – Etterlevelsesrevisjon i 2020
- Hvordan sikrer UiB at forskningsetiske normer og lov etterfølges?
 - Internkontrollsystem
 - Ansvar for forskernes ansvar, prorektor leder Redelighetsutvalget
 - Vedtatt etiske regler

Riksrevisjonens rolle 2/2

- Hvordan sikrer UiB opplæring?
 - Obligatorisk krav for ph.d.-kandidater
 - Sikres gjennom emner på fakultetsnivå
- Har UiB kvalitetssikringssystemer for å avdekke mulige brudd?
 - Internkontroll med medisinsk og helsefaglig forskning.
 - Overordnede rammer for behandling av personopplysninger gjelder annen forskning
 - Brudd avdekkes gjennom henvendelser og avviksmeldinger
- Prosedyrer for behandling av brudd
 - *Retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer (vedtatt 2017)*

Nylig styresak

- Økt antall søknader til Forskningsrådet uten økning i midler
- Fall i søknader og gjennomslag hos ERC
 - Skal ha fokus på tilslag
- SFF
 - Prosess for å få bedre uttelling
- Yngre forskere
 - UiBs karriereprogram
 - Karrieropolitikk
- Forbedre rammer for fagmiljøer

UNIVERSITETET I BERGEN

Styre: Universitetsstyret
Styresak: 09/20
Møtedato: 24.09.2020

Dato: 14.09.2020
Arkivsaknr: 2020/9614

Forskning - aktivitet og gjennomslag i EU og Forskningsrådet

Henvvisning til bakgrunnsdokumenter

- Strategi for UIB 2019-2022 Kunnskap som former samfunnet
<http://uib.no/bedre/utvalgt/strategi.pdf>
- Styresak 6/19: Forskning av høy kvalitet ved UIB: kvalitet, aktivitet og gjennomslag i EU og Forskningsrådet
<http://uib.no/bedre/utvalgt/universitetetbergen/2019/2019-09-21/6-19Forskninghokvalitet.pdf>

Saken gjelder:

Universitetet i Bergen har høye ambisjoner for forskningsaktiviteten. Strategien Kunnskap som former samfunnet tydeliggjør forventningen om at forskning skal være av høy kvalitet og fortsette å vokse i omfang. Styret ved UIB har i flere omganger fastholdt retningen om å være et forskningsintensivt universitet med stor faglig bredde og er avhengig av å lykkes med strategien om å satse på fremragende forskning.

For å lykkes må UIB få til å utvikle, beholde og rekruttere de beste hodene, og ha

Arbeidsgruppen UiB - Fram

- Ledes av prorektor
- Identifisere avgjørende betingelser for høy faglig kvalitet
- Sterk forskningskultur
 - Forventninger om høy aktivitet
 - Eksternfinansiering
 - God publisering

November 2019

Prosjektstart etter styrevedtak

Vår 2020

Arbeid i arbeidsgruppe,
styringsgruppe

Juni 2020

Anbudsrunde,
datainnsamling
egenvurdering,
breddeundersøkelse

August/september

Tildele anbud, undersøkelsesdesign
egenvurdering og breddeundersøkelse

Oktober/november 2020

Intervjuer,
institutt/forsknings-ledere
og forskere

November 2020

Gjennomføring,
spørreundersøkelse

Januar 2021

Rapport fra Ideas2evidence

14. januar 2021

UiB FRAM i Aulaen

06. mai 2021

Sak i Universitetsstyret

uib.no